

**Белорусский государственный университет
Гуманитарный факультет**

Кафедра культурологии

**Реферат магистерской диссертации
«”Дневник” Анны Франк и его влияние на осмысление феномена
Холокоста в культуре XX–XXI вв.»**

**Жабинский Алексей Владимирович,
научный руководитель – доцент Синило
Галина Вениаминовна**

2014

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Тема магистерской диссертации: «Дневник» Анны Франк и его влияние на осмысление феномена Холокоста в культуре XX–XXI вв.

Ключевые слова: АННА ФРАНК, АНТИСЕМИТИЗМ, ДНЕВНИК, ЕВРЕЙСТВО, КУЛЬТУРА, КАТАСТРОФА, МИФ, НАЦИЗМ, РАСИЗМ, СТРАХ, ТЕОДИЦЕЯ, ФАШИЗМ, ХОЛОКОСТ, ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМ.

Актуальность исследования состоит, во-первых, в том, что «Дневник» Анны Франк остается практически неисследованным в контексте времени и более широком контексте культуры, а во-вторых, в том, что поставленные в нем морально-философские проблемы актуальны и сегодня.

Объект исследования – феномен Холокоста, «Дневник» А. Франк и художественные произведения, которые его репрезентируют. **Предмет исследования** – специфика «Дневника» А. Франк и его воздействие на осмысление феномена Холокоста в культуре XX–XXI вв.

Цель исследования – выявление специфики «Дневника» А. Франк как феномена еврейской и мировой культуры, а также его воздействия на осмысление феномена Холокоста в культуре XX–XXI вв.

Результаты исследования: 1) Холокост – уникальный феномен в контексте еврейского и мирового исторического опыта – явился производным и апогеем антисемитизма, принявшего в конце XIX в. расовый характер; 2) «Дневник» Анны Франк является не только одним из важнейших свидетельств Холокоста, но и обладает в ряду других дневников выдающейся философско-эстетической ценностью; его жанр может быть определен как документально-художественный; 3) в «Дневнике» А. Франк поставлены общечеловеческие (прежде всего экзистенциальные) проблемы и отражен уникальный опыт взрослеющего человека; 4) «Дневник» ярко репрезентирован в художественной культуре XX в. и оказал влияние на осмысление феномена Холокоста.

Научная новизна исследования заключается в том, что «Дневник» Анны Франк впервые рассмотрен как феномен культуры, позволяющий, в том числе и через его репрезентацию в художественной культуре, полнее осмыслить феномен Холокоста, трагедию XX в. в целом.

Основные методы исследования – культурно-исторический, биографический, компаративный, герменевтический, метод целостного анализа художественного текста.

Структура магистерской диссертации: работа состоит из Введения, четырех глав, Заключение, Списка использованной литературы, включающего 46 источников.

Полный объём работы – 88 страниц.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Тэма магістарскай дысертацыі: «Дзённік» Анны Франк і яго ўплыў на асэнсаванне феномена Халакосту ў культуры XX–XXI стст.

Ключавыя словы: АННА ФРАНК, АНТЫСЕМІТЫЗМ, ДЗЁННІК, ЯЎРЭЙСТВА, КУЛЬТУРА, КАТАСТРОФА, МІФ, НАЦЫЗМ, РАСІЗМ, СТРАХ, ТЭАДЫЦЭЯ, ФАШЫЗМ, ХАЛАКОСТ, ЭКЗІСТЭНЦЫЯЛІЗМ.

Аktуальнасць даследавання заключаецца, па-першае, у тым, што «Дзённік» Анны Франк застаецца практычна недаследаваным у кантэксце часу і шырэйшым кантэксце культуры, а па-другое, у тым, што ўзнятыя ў ім маральна-філасофскія праблемы актуальныя і сёння.

Аб’ект даследавання – феномен Халакосту, «Дзённік» А. Франк і мастацкія творы, якія яго рэпрэзентуюць. **Прадмет даследавання** – спецыфіка «Дзённіка» і яго ўздзеянне на асэнсаванне феномена Халакосту ў культуры XX–XXI стст.

Мэта даследавання – выяўленне спецыфікі «Дзённіка» А. Франк як феномена яўрэйскай і сусветнай культуры, а таксама яго ўздзеяння на асэнсаванне феномена Халакосту ў культуры XX–XXI стст.

Вынікі даследавання: 1) Халакост – унікальны феномен у кантэксце яўрэйскага і сусветнага гістарычнага досведу – стаў вынікам і апагеем антысемітызму, які атрымаў у канцы XIX ст. расавы характар; 2) «Дзённік» Анны Франк з’яўляецца не толькі адным з найважнейшых сведчанняў Халакосту, але і валодае ў шэрагу іншых дзённікаў выдатнай філасофска-мастацкай вартасцю; яго жанр можа быць вызначаны як дакументальна-мастацкі; 3) у «Дзённіку» А. Франк узняты агульначалавечыя (найперш экзистэнцыяльныя) праблемы і адлюстраваны ўнікальны досвед чалавека, які сталее; 4) «Дзённік» А. Франк ярка рэпрэзентаваны ў мастацкай культуры XX ст. і паўплываў на асэнсаванне феномена Халакосту.

Навуковая навізна даследавання заключаецца ў тым, што «Дзённік» А. Франк упершыню разгледжаны як феномен культуры, які дазваляе, у тым ліку і праз рэпрэзентацыю яго ў мастацкай культуры, паўней асэнсаваць феномен Халакосту, трагедыю XX ст. у цэлым.

Асноўныя метады даследавання – культурна-гістарычны, біяграфічны, кампаратыўны, герменеўтычны, метады цэласнага аналізу мастацкага тэксту.

Структура магістарскай дысертацыі: работа складаецца з Уводзін, чатырох глаў, Заключэння, Спісу выкарыстанай літаратуры, які ўключае ў сябе 46 крыніц.

Поўны аб'ём работы – 88 старонак.

RESUME

Master's thesis topic: The «Diary» of Anne Frank and its influence on the understanding of the Holocaust phenomenon in the culture of the XX–XXI centuries.

Keywords: ANNE FRANK, ANTI-SEMITISM, DIARY, JEWRY, CULTURE, DISASTER, MYTH, NAZISM, RACISM, FEAR, THEODICY, FASCISM, HOLOCAUST, EXISTENTIALISM.

The urgency of the research is determined by the many factors. The first is the «Diary» of Anne Frank remains to be unexplored in the context of the time and in even wider in the context of culture. The second is moral and philosophical problems of the «Diary» are important today.

The object of the research – the phenomenon of the Holocaust, the «Diary» of A. Frank and the artistic works, which represent the «Diary». **The subject of the research** – specificity of the «Diary» of A. Frank and its impact on understanding of the Holocaust phenomenon in the culture of the XX–XXI centuries.

The aim of the research is to identifying the specifics of the «Diary» of A. Frank as a phenomenon of Jewish and world culture as well as its impact on the understanding of the Holocaust phenomenon in the culture of the XX–XXI centuries.

The results are: 1) the Holocaust is a unique phenomenon in the context of the Jewish and world-wide historical experience. It became the result and apogee of anti-Semitism, which had racial character in the end of XIX century; 2) the «Diary» of Anne Frank is one of the most important evidence of the Holocaust. It has great philosophical and aesthetic values; its genre can be defined as a documentary-fiction; 3) unique experience of maturing person and human (primarily existential) problems are represented in the «Diary» of Anne Frank; 4) the «Diary» is widely and brightly represented in the world culture and has an undeniable influence on the understanding of the Holocaust phenomenon.

The scientific novelty of the research: for the first time the «Diary» of Anne Frank is explored as a cultural phenomenon, which allows (through its representation in art culture) to understand better the phenomenon of the Holocaust, the tragedy of the XX century.

The basic **research methods** – cultural, historical, biographical, comparative, hermeneutical and the method of holistic analysis of a literary text.

The structure of Master thesis: the thesis consists of Introduction, four chapters, Results, References and includes 46 sources.

The total volume – 88 pages.